Vammaisten palvelut

Teija Vaarala

Ammattiopisto Lappia

Vammaisten palvelut / Nykytila

- Vammaisten palvelut työryhmässä on keskitytty vammaispalvelulain ja kehitysvammaisten erityishuoltolain mukaisiin palvelukokonaisuuksiin, vaikka vammaiset henkilöt saavatkin tarvitsemansa palvelut ja tukitoimet ensisijaisesti yleislakien nojalla
  - Tarkkaa asiakasmäärää on ollut vaikea selvittää, koska tilastot kertovat palveluita saavien määrän per palvelu ja useilla asiakkailla voi olla monia palveluita
- Vammaispalvelulain mukaisia palveluita ja tukitoimia käytetään Lapissa enemmän kuin muussa maassa
- Vaikeavammaisten kuljetuspalveluissa ikäihmisten osuus iso

Vammaisten palvelut / Nykytila

- Asuminen
  - Laitosasumista huomattavasti enemmän kuin maassa keskimäärin
  - Kehitysvammaisten ohjatussa asumisessa (palveluasuminen) hieman kasvua
  - Tuetussa asumisessa asukasmäärä laskenut, vaikka tulisi olla valtakunnallinen kehityssuuntaus
- Työ- ja päivätoiminta
  - Osa palveluista ostopalveluina (esim. Roi ostaa Edurolta lähes kaiken työtoiminnan)
  - Muu työllistymistä tukeva toiminta lähes marginaalista
- Henkilökohtaisen avun asiakasmäärät nousseet (Lainsäädännön muutos)

Vammaispalvelujen kehittämiskohteet (työryhmä)

- ”Rinnallakulkija” Asiakkaiden keskitetty palveluohjaus ja tukitoimien koordinointi
- Monipuolisemmat vaihtoehdot asumiseen ja asumista tukeviin palveluihin sekä työ- ja päivätoiminnan järjestämiseen > Ei tarjota samaa tuotetta kaikille!
- Rajapinnan selkiyttäminen vammaispalvelujen ja ikäihmisten palvelujen myöntämisperusteisiin
- Yleislain erityisosaamisessa ongelma psykiatrian palvelujen saannissa ja akuuteissa somaattisissa palveluntarpeissa
- Palvelujen ja suoritteiden tilastoinnin yhtenäistäminen

Kehittämiskohteita

- Osaamiskeskittymä, mistä lähityöntekijä saa tarvitsemansa tuen ja asiakas tarvitsemansa palveluneuvonnan
- Alueellinen koordinointi:
  - Henkilökohtaisen avun keskus
  - Kuljetuspalvelukeskus
  - Keskitetysti organisoitu tilapäishoito: Kotiin annettava lomituspalvelu(lapsiperheet) ja perhehoidon koordinointi ja kehittäminen
- Asunnon muutostyöt apuvälinekeskusten kautta?
- Hankintojen yhteinen suunnittelu
- Saamelaisalueen erityisasema oikeuksineen

Kehittäjäasiakkaiden toiveita

- Ei ole yhteisen ajattelun ja kehittämisen kulttuuria > yhä tavallista, että asiantuntijat päättää
- Asumispalveluiden monipuolistaminen esim. yhteisöasuminen tai oikean tuen saaminen omaan kotiin > pois laitosmaisuudesta
- Yksilöllinen palvelujen suunnittelu ja aito asiakkaan kuuntelu > uudenlaisia kokeiluja, pois holhoamisesta
- Oikeaa työtä, päivätoiminnan oltava vapaaehtoinen vaihtoehto
- Lasten tarvitsemat palvelut eivät ole kenenkään hallussa > Kuntoutusohjauksen jalkauttaminen perheisiin
- Resurssikeskus, josta saa ohjausta, neuvontaa, tilapäishoitoa, avustajapalvelua (avustajapankki)